

B. OSOBITNÁ ČASŤ

K čl. I

K bodu 1

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl, ktoré boli doposiaľ financované z výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam a vyšším územným celkom, t. j. s nastavením ich financovania zo štátneho rozpočtu podľa zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

Uvedený cieľ návrhu zákona vyplýva z reformy 1 komponentu 6 Plánu obnovy a odolnosti SR schváleného uznesením vlády SR č. 221 z 28. apríla 2021, z ktorého vyplýva, že sa má vytvoriť „diferencovaný a transparentný systém financovania predprimárneho vzdelávania, aby sa zabezpečila stabilita, odolnosť a účelové viazanie finančných prostriedkov vyčlenených na vzdelávanie“.

K bodu 2

Vzhľadom na to, že finančné prostriedky sa majú materským školám poskytovať zo štátneho rozpočtu, navrhuje sa, aby finančné prostriedky, ktoré sa poskytovali prostredníctvom príspevku na výchovu a vzdelávanie pre deti materských škôl, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, boli zohľadnené v rozhodujúcej miere v normatívnom príspevku pre materskú školu. Zároveň sa navrhuje poskytovanie nového príspevku pre materskú školu, v ktorom by boli taktiež čiastočne zohľadnené náklady materských škôl, ktoré je možné v súčasnosti uhrádzať z príspevku na výchovu a vzdelávanie, a tým je príspevok na úhradu nákladov súvisiacich s účasťou detí na aktivitách, ktoré organizuje materská škola a ktoré sú súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Pre deti, ktoré sú členmi domácnosti, ktorej členovi sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi, sa navrhuje poskytnúť finančné prostriedky prostredníctvom príspevku na podporné opatrenia. Z vyššie uvedených dôvodov sa navrhuje príspevok na výchovu a vzdelávanie pre deti MŠ vypustiť.

K bodu 3

Navrhovaná úprava súvisí so zavedením legislatívnej skratky verejná škola pre základné a stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, samosprávnych krajov alebo regionálnych úradov.

K bodu 4

Návrhom sa spresňuje skutočnosť, že zo štátneho rozpočtu sa prispieva na financovanie neštátnych materských škôl rovnakým spôsobom ako materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, samosprávnych krajov alebo regionálnych úradov, pre ktoré sa zavádza legislatívna skratka verejná materská škola.

K bodu 5

Úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. Z uvedeného ustanovenia sa vypúšťa financovanie štátnych materských škôl, ktorých zriaďovateľom je regionálny úrad školskej správy, vzhľadom na to, že financovania materských škôl sa týka iné ustanovenie.

K bodom 6 a 9

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so zmenou názvu ministerstva.

K bodu 7

Navrhovaná technická úprava súvisí s vypustením poskytovania príspevku na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl.

K bodu 8

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl a zavedením pojmu verejná materská škola.

K bodom 10 a 11

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl – dopĺňajú sa zdroje financovania. Keďže boli zdroje financovania rozšírené aj o materské školy, bolo v tejto súvislosti potrebné skutočnosť, že ide o deti, zapracovať aj do jedného zo zdrojov financovania - príspevku od rodičov alebo inej osoby, ktorá má voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť.

K bodu 12

Navrhovaná úprava súvisí s rozšírením zdrojov financovania cirkevných a súkromných zariadení poradenstva a prevencie o iné zdroje, rovnako, ako sú zadefinované zdroje cirkevných a súkromných škôl a materských škôl.

K bodu 13

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl – vymedzuje sa účel použitia finančných prostriedkov pridelených zo štátneho rozpočtu aj pre materské školy, ktoré boli financované z výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, a to rovnako, ako bol zadefinovaný účel použitia pre štátne materské školy.

K bodu 14

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl, ktoré boli doposiaľ financované z výnosu dane z príjmov fyzických osôb. Ide o rozšírenie účelu použitia vymedzených zdrojov financovania aj na verejné materské školy.

K bodu 15

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl, ktoré boli doposiaľ financované z výnosu dane z príjmov fyzických osôb. Ide o rozšírenie účelu použitia vymedzených zdrojov financovania aj na súkromné materské školy a cirkevné materské školy.

K bodu 16

Navrhovaná úprava súvisí s bodom 13 – doplnenie písm. g) a následne vymedzenie účelu použitia týchto zdrojov.

K bodu 17

Uvedená úprava súvisí so zdrojmi financovania neštátnych materských škôl. Ide o rozšírenie povinnosti poskytnutia informácie, rovnako ako u iných neštátnych škôl, o použití finančných prostriedkov z jedného zo zdrojov financovania materských škôl, ktorým sú príspevky od rodičov alebo inej osoby, ktorá má voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, na úhradu nákladov na výchovu a vzdelávanie, aj pre cirkevné a súkromné materské školy.

K bodu 18

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. V dôsledku uvedenej zmeny sa financovanie všetkých materských škôl, nielen štátnych materských škôl, bude uskutočňovať zo štátneho rozpočtu prostredníctvom kapitoly ministerstva.

K bodu 19

Navrhovaná úprava súvisí s bodom 18. V súvislosti so zmenou financovania materských škôl sa upravuje rozpočtovanie finančných prostriedkov v kapitole ministerstva. V kapitole ministerstva sa budú rozpočtovať finančné prostriedky pre všetky materské školy, nielen pre štátne materské školy.

K bodu 20

V súvislosti so zmenou financovania materských škôl sa navrhuje poskytovať nový príspevok pre deti materskej školy na úhradu nákladov súvisiacich s účasťou detí na aktivitách, ktoré organizuje materská škola a ktoré sú súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu v súlade s § 28 ods. 18 zákona č. 245/2008 Z. z. Pri nastavení príspevku sa vychádza z postupu, ktorý sa uplatňuje pri financovaní príspevku na kurz pohybových aktivít v prírode žiakov základných škôl.

K bodu 21

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vypustenie odseku 1 písm. b) v § 1.

K bodu 22

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vloženie nového odseku 6 do § 7.

K bodu 23

Legislatívno-technická úprava, ktorá súvisí so zavedením nového príspevku na súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu materskej školy - § 4ag.

K bodu 24

Vzhľadom na to, že materské školy budú financované zo štátneho rozpočtu rovnako ako základné školy, je dotknuté ustanovenie bezpredmetné, preto sa navrhuje jeho vypustenie.

K bodu 25

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na bod 24.

K bodu 26

Úprava v nadväznosti na zavedenie legislatívnej skratky pre verejnú materskú školu v bode 4.

K bodu 27

Úprava súvisiaca s navrhovaným zavedením kompenzačného príspevku do zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

K bodu 28

V súvislosti so zmenou financovania materských škôl sa navrhuje poskytovať nový príspevok pre deti materskej školy na úhradu nákladov súvisiacich s účasťou detí na aktivitách, ktoré organizuje materská škola a ktoré sú súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Ide o aktivity, ktoré materská škola môže organizovať podľa § 28 zákona č. 245/2008 Z. z. - pobyty detí v škole v prírode, výlety, exkurzie, saunovanie, športový výcvik a ďalšie aktivity v súlade so školským vzdelávacím programom.

K bodom 29 a 30

Cieľom navrhovanej úpravy je možnosť poskytnutia finančných prostriedkov na riešenie vzniknutých havarijných situácií aj zriaďovateľovi verejnej materskej školy. Zároveň sa rozširuje rozsah porušenia povinností vo vzťahu k možnosti poskytnutia týchto finančných prostriedkov aj na zriaďovateľa verejnej materskej školy a na riaditeľa verejnej materskej školy s právnou subjektivitou v nadväznosti na zjednotenie financovania verejných materských škôl s verejnými školami.

K bodom 31 a 32

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. Z uvedeného ustanovenia sa vypúšťa financovanie štátnych materských škôl, vzhľadom na to, že ich financovania sa týka ustanovenie o financovaní verejných materských škôl. Zároveň sa v nadväznosti na to upravujú pravidlá financovania štátnych školských zariadení.

K bodu 33

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania špeciálnych výchovných zariadení z dôvodu ich špecifického charakteru, ohľadom spôsobu prijímania a pobytu detí v týchto zariadeniach, a s tým súvisiacim finančným zabezpečením špeciálnych výchovných zariadení. Zároveň sa bližšie špecifikuje, z akého počtu detí sa vychádza pri financovaní štátnych školských klubov detí.

K bodom 34 a 37

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. Vzhľadom na to, že sa navrhuje, aby boli materské školy financované zo štátneho rozpočtu, určuje sa spôsob a podmienky financovania zo štátneho rozpočtu verejných materských škôl, cirkevných materských škôl a súkromných materských škôl. Pri financovaní verejných materských škôl sa uplatňujú obdobné postupy, ako pri financovaní verejných škôl. Pri financovaní neštátnych materských škôl sa uplatňujú obdobné postupy, ako pri financovaní verejných materských škôl.

K bodu 35

Legislatívno-technická úprava, ktorá súvisí so zavedením nového príspevku na súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu materskej školy - § 4ag.

K bodu 36

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na vloženie odseku 5 do § 5.

K bodom 38, 42 a 43

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s bodom 2 - vypustením príspevku na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl.

K bodu 39

Navrhovaná úprava súvisí s financovaním neštátnych materských škôl zo štátneho rozpočtu. V tejto súvislosti je opodstatnené, aby správa o hospodárení týchto škôl obsahovala popis stavu a pohybu majetku získaného z prostriedkov štátneho rozpočtu rovnako, ako je tomu v prípade súkromných škôl, cirkevných škôl, súkromných zariadení poradenstva a prevencie a cirkevných zariadení poradenstva a prevencie.

K bodu 40

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením legislatívnej skratky „regionálne školstvo“ zo zákona.

K bodu 41

Úprava súvisí s dôsledkami zmeny financovania materských škôl. V tejto súvislosti sa samostatne upravuje určovanie objemu finančných prostriedkov pre verejné materské školy, cirkevné materské školy a súkromné materské školy, a to rovnakým spôsobom, ako sa určuje objem finančných prostriedkov pre verejné školy, cirkevné školy a súkromné školy.

K bodu 44

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. Úpravou sa ustanovenie podrobností rozpisu a postupu pri určovaní objemu finančných prostriedkov v príslušnom nariadení vlády bude vzťahovať aj na materské školy.

K bodu 45

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s doplnením § 5a do zákona a vypustením § 6b zo zákona.

K bodu 46

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vypustením príspevku na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl a s doplnením § 5a do zákona.

K bodu 47

Legislatívno-technická úprava – aktualizácia poznámky pod čiarou.

K bodu 48

V súvislosti so zmenou financovania materských škôl sa navrhuje poskytnúť ich zriaďovateľovi finančné prostriedky na odchodné v sume dvojnásobku priemerného mesačného zárobku zamestnanca pri prvom skončení pracovného pomeru. Vychádza sa z obdobnej právnej úpravy, ktorá sa uplatňuje u zriaďovateľov ostatných škôl financovaných zo štátneho rozpočtu.

K bodom 49 a 50

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vložením nových odsekov 6 a 16 do §7.

K bodu 51

Navrhovaná úprava súvisí s novelizačným bodom k zákonu č. 596/2003 Z. z., na základe ktorého sa do § 17 dopĺňa ustanovenie o možnosti vydania rozhodnutia ministerstvom o prerušení poskytovania výchovy a vzdelávania v školách. Túto skutočnosť bolo potrebné premietnuť aj do oblasti normatívneho financovania škôl, u ktorých dôjde k prerušeniu poskytovania výchovno-vzdelávacieho procesu.

K bodom 52 a 57

V súvislosti so zmenou financovania materských škôl sa stávajú dotknuté ustanovenia zberu dát na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov fyzických osôb obciam nadbytočné a navrhuje sa ich vypustenie.

K bodu 53

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zosúladenie terminológie so školským zákonom a pre jednoznačnosť zberu údajov o počte detí v školských kluboch detí zároveň aj

doplnenie bližšej špecifikácie zberaných údajov o deti v školských kluboch detí zo základných škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

K bodu 54

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na školský zákon.

K bodu 55

V súvislosti so zmenou financovania materských škôl je potrebné doplniť navrhované ustanovenie. Vzhľadom na to, že počty detí materských škôl už nebudú predmetom zberu údajov na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov obciam na účely financovania výchovno-vzdelávacieho procesu materskej školy je potrebné naďalej zabezpečiť zber údajov za deti materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, deti cirkevných a súkromných materských škôl na účely financovania zariadení školského stravovania, v ktorých sa stravujú deti týchto materských škôl. Zariadenia školského stravovania budú naďalej financované z výnosu dane z príjmov obciam.

K bodu 56

V súvislosti so zmenou financovania materských škôl je potrebné dotknuté ustanovenia primerane upraviť. Vzhľadom na to, že počty detí materských škôl už nebudú predmetom zberu údajov na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov obciam na účely financovania výchovno-vzdelávacieho procesu materskej školy, je potrebné naďalej zabezpečiť zber údajov za deti materských škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obce na účel financovania správy školských objektov, rovnako, ako v prípade žiakov základných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, nakoľko obciam budú aj naďalej poskytované finančné prostriedky na predmetný účel z výnosu dane z príjmov obciam.

K bodu 58

Navrhovaná zmena dátumu rozhodujúceho na určenie veku žiaka základnej umeleckej školy, ktorým je nadané dieťa vo veku pred plnením školskej dochádzky, vyplynula z požiadaviek aplikačnej praxe, aby bolo umožnené započítať takéto deti na účely financovania základných umeleckých škôl z výnosu dane z príjmov obciam.

K bodom 59 a 60

V súvislosti so zmenou financovania materských škôl je potrebné dotknuté ustanovenia primerane upraviť. Vzhľadom na to že, materské školy už nebudú financované z výnosu dane z príjmov obciam, je potrebné túto skutočnosť zohľadniť v predmetných ustanoveniach zákona.

K bodu 61

Podmienky zberu údajov za zriaďovateľov, školy a školské zariadenia na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov obciam sú upravené v § 7 ods. 4 zákona č. 597/2003 Z. z. a § 9aa zákona č. 596/2003 Z. z. Pri zbere údajov na účely rozdeľovania a poukazovania výnosu dane z príjmov obciam sa postupuje rovnako, ako pri zbere údajov na účely financovania škôl a školských zariadení zo štátneho rozpočtu. Z uvedeného dôvodu sa navrhuje uvedené ustanovenia súvisiace so zberom dát z § 7a vypustiť.

K bodom 62 až 64

Uvedená úprava súvisí s tým, že sa materské školy sa majú financovať zo štátneho rozpočtu, a z tohto dôvodu je potrebné ich zahrnúť medzi subjekty, u ktorých ministerstvo a regionálny úrad školskej správy vykonávajú dohľad nad dodržiavaním zákona podľa § 8.

K bodu 65

Navrhovaná úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl, ktoré boli doposiaľ financované z výnosu dane z príjmov fyzických osôb a zber údajov na účely financovania materských škôl sa realizoval v súlade s § 7a zákona. Vzhľadom na to, že na účely financovania sa vypúšťa zber údajov o počte detí materských škôl, bolo potrebné primerane dotknuté ustanovenie upraviť.

K bodu 66

Úprava súvisí so zavedením garantovaného minima aj pre verejné materské školy. Pri jeho výpočte sa postupuje obdobným spôsobom, ako v prípade verejných škôl.

K bodu 67

Úprava súvisí s bodom 2 - vypustenie príspevku na výchovu a vzdelávanie detí materských škôl. Ustanovenia sa stávajú bezpredmetnými a preto sa navrhuje ich vypustenie.

K bodu 68

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vložením nového odseku 6 do § 7.

K bodom 69

Cieľom navrhovanej úpravy je zmena pri ukladaní pokút pre zriaďovateľov v nadväznosti na zmeny v oblasti financovania škôl a školských zariadení, tak, aby sa uloženie pokuty za nedodržanie účelu použitia finančných prostriedkov štátneho rozpočtu, vzťahovalo na všetkých zriaďovateľov, ktorým sú poskytované finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

K bodu 70

Navrhovaná úprava súvisí s bližšou špecifikáciou pokút v nadväznosti na bod 70.

K bodu 71

Navrhovaná úprava súvisí s poskytovaním nového príspevku na súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu materskej školy zo štátneho rozpočtu a s tým súvisiace uplatňovanie pokút v nadväznosti na bod 70 a 71.

K bodom 72 až 75

Po vypustení povinností podľa § 7a ods. 6 a 7, ktoré súviseli so zberom údajov, sa stali sankcie pre zriaďovateľov za neplnenie týchto povinností bezpredmetnými a navrhuje sa ich zo zákona vypustiť a v nadväznosti na to bolo potrebné tieto ustanovenia primerane upraviť.

K bodom 76 až 78

V nadväznosti na zmenu financovania materských škôl sa navrhuje, aby ministerstvo, v rámci dohodovacieho konania so zriaďovateľom materskej školy, malo možnosť prideliť finančné prostriedky aj pre týchto zriaďovateľov a zároveň sa v nadväznosti na tieto navrhované zmeny navrhuje zverejňovať metodiku pridelovania finančných prostriedkov zriaďovateľom aj pre materské školy, a to rovnako ako sa zverejňuje pri školách.

K bodu 79

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vložením nového odseku v § 7.

K bodu 80

Prechodným ustanovením je potrebné zohľadniť zmenu financovania materských škôl vo vzťahu k údajom, ktoré sa použijú na výpočet normatívneho príspevku zo štátneho rozpočtu z kapitoly ministerstva na rok 2025.

V dôsledku potreby zberu údajov pre financovanie materských škôl zo štátneho rozpočtu nadobúdajú novelizačné body účinnosť 15. novembra 2024.

V nadväznosti na predpokladaný termín nadobudnutia účinnosti zákona sa prechodne upravujú termíny pre poskytnutie príslušných údajov na účely financovania na rok 2025 a zároveň sa aj spresňujú dôvody uloženia pokuty vo vzťahu k poskytnutým údajom a stanoveným lehotám.

Z dôvodu právnej istoty sa v prechodnom ustanovení zdôrazňuje, že na samotné financovanie škôl a školských zariadení (t. j. nie na zber údajov za kalendárny rok 2025, ktorý sa bude realizovať ešte v roku 2024) sa do 31. decembra 2024 vzťahuje doterajšia právna úprava. V prechodnom ustanovení sa špecificky upravuje spôsob určovania garantovaného minima pre verejné materské školy na rok 2025, keďže normatívne financované budú až od roku 2025.

K čl. II

Účelom úpravy je vytvoriť zákonný predpoklad na to, aby mohlo Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny poskytovať orgánom verejnej moci údaje zo svojho informačného systému. Vo vzťahu k ministerstvu školstva ide najmä o informácie o dopyte po predprimárnom vzdelávaní pre plánovanie a budovanie kapacít materských škôl.

Tieto údaje tiež umožnia ministerstvu školstva vyhodnotiť efektivitu zákona č. 181/2023 Z. z., ktorý umožňuje rodičovský príspevok poberať aj z dôvodu neprijatia do spádovej materskej školy. Tieto údaje poskytnú informácie o dopyte po vzdelávaní v materských školách a aj možnosť zanalyzovať vplyv poberania uvedeného rodičovského príspevku na zaškolenosť.

Potreba zohľadnenia skutočnosti, že poskytovanie predmetných údajov sa bude realizovať dohodnutým spôsobom, na základe osobitného predpisu a na účel podľa osobitného predpisu, pričom sa z hľadiska efektivity predmetná právomoc navrhuje upraviť generálne aj do budúcnosti vo vzťahu k orgánu verejnej moci, ktorý poskytnutie údajov žiada na základe osobitného predpisu a na účel podľa osobitného predpisu.

K čl. III

K bodu 1

Zosúladenie s aktuálnym názvom ministerstva.

K bodu 2

Legislatívno-technická úprava súvisiaca so skutočnosťou, že nielen osobitný predpis ale aj samotný zákon č. 596/2003 Z. z. upravuje výkon štátnej správy na úseku škôl ústrednými orgánmi štátnej správy.

K bodom 3 a 8

Na základe podnetov z aplikačnej praxe sa navrhuje, aby skutočnosť, že sa riaditeľ školy alebo školského zariadenia nemôže opätovne uchádzať o funkciu vo výberovom konaní, nastala už

doručením návrhu na jeho odvolanie hlavným školským inšpektorom. V tejto súvislosti sa aj upravuje, že ak bol vyššie uvedený návrh na odvolanie doručený zriaďovateľovi, príslušný riaditeľ sa nemôže prihlásiť do výberového konania počas troch rokov od doručenia tohto návrhu. Úprava tu vychádza z aplikačnej praxe, kde sa javí potrebné predchádzať účelovému odstupovaniu riaditeľov ešte pred ich odvolaním s ich zámerom, aby sa mohli následne opätovne prihlásiť do výberového konania. Zároveň sa vytvorením možnosti pre odvolaných riaditeľov uchádzať sa o funkciu po troch rokoch od doručenia návrhu na odvolanie vytvára predpoklad na využitie existujúcich personálnych kapacít v oblasti riadenia.

K bodu 4

Úpravou sa zmierňujú dôvody pre obligatórne odvolanie riaditeľa školy alebo školského zariadenia zriaďovateľom s tým, že nestačí len akékoľvek porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme ale má ísť o ich závažné porušenie obdobne ako v účinnom znení odseku 7 písm. c). Návrh vychádza z aplikačnej praxe, kde sa v tejto súvislosti javí potrebné určiť mieru intenzity porušenia povinností tak, aby bola posilnená právna istota riaditeľov škôl a školských zariadení a zlepšené predpoklady pre využitie personálnych kapacít v oblasti riadenia.

K bodom 5 až 7

Úprava reaguje na nárast sociálno-patologických javov v školách a školských zariadeniach a aktuálne problémy v súvislosti s riešením sociálno-patologických javov vedúcimi zamestnancami škôl a školských zariadení. Zároveň reflektuje zistenia Štátnej školskej inšpekcie, ktorá už v súhrnnej správe za roky 2021/2022 medzi najčastejšími námietkami uvádza nedostatočné riešenie prípadov šikanovania a iného agresívneho správania žiakov v škole. Zároveň sa vykonávajú súvisiace legislatívno- technické zmeny.

K bodu 9

Zosúladenie pojmov so zákonom č. 245/2008 Z. z.

K bodom 10 až 13 a 15,

Vzhľadom na úpravu určovania príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu nákladov v školskom zákone, sa vo vzťahu k materskej škole, základnej škole, strednej škole, základnej umeleckej škole a školskému zariadeniu úprava určovania tohto príspevku riaditeľom príslušnej školy alebo školského zariadenia stala obsolútnou a z príslušných odsekov sa vypúšťa.

K bodu 14

Úprava nadväzuje na zmenu financovania materských škôl a to, že prechádzajú zo samosprávnej pôsobnosti na prenesený výkon štátnej správy. Teda aj riaditeľ materskej školy pri rozhodovaní vo veciach podľa § 5 ods. 14 bude vykonávať štátnu správu v prvom stupni.

K bodom 16 až 18,

Úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. V dôsledku tejto zmeny vzťahy materskej školy a obce už nebudú originálnou kompetenciou obce ale preneseným výkonom štátnej správy.

Zároveň sa upravuje, že návrh na zriadenie školy alebo školského zariadenia obec schvaľuje uznesením zastupiteľstva a to pri prenesenom výkone štátnej správy ako aj pri výkone samosprávy, čím sa má najmä zjednodušiť proces vznikania nových škôl a školských zariadení.

Úprava zriaďovania škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a samosprávnych krajov vychádza z podnetov územnej samosprávy (najmä VÚC), ktorá argumentuje o. i. tým, že zriaďovanie škôl a školských zariadení uznesením zastupiteľstva umožní väčšiu efektivitu a adresnosť pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania podľa potrieb jednotlivých obcí a krajov. Skutočnosť, že zákon podmieňuje zriadenie školy alebo školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti územnej samosprávy schválením prostredníctvom VZN, má za následok, že v krajoch nie je možné nájsť konsenzus na zriadení škôl, ktoré by ponúkali vzdelávanie požadované na trhu práce alebo na zriadení národnostných škôl na národnostne zmiešaných územiach.

Zároveň ani v aktuálnej úprave sa neustanovuje, akým spôsobom má zriaďovateľ (obec/samosprávny kraj) zrušovať školu alebo školské zariadenie, t. j. zákon tu ani v súčasnosti neurčuje zriaďovanie prostredníctvom VZN, no ani uznesenie zastupiteľstva. Pri samosprávnych krajoch navyše vzniká problém so zriaďovaním škôl prostredníctvom VZN aj vo vzťahu k frekvencii, v akej zastupiteľstvo samosprávneho kraja zasadá.

K bodom 19 až 21 a 35

V nadväznosti na to, že riaditeľ materskej školy podľa novej úpravy bude vykonávať štátnu správu v prvom stupni v rámci jej preneseného výkonu, určuje sa pôsobnosť obce ako školského úradu v druhom stupni výkonu štátnej správy aj vo vzťahu k materským školám. V tejto súvislosti sa pri financovaní nákladov obcí spojených s preneseným výkonom štátnej správy budú zohľadňovať aj počty detí v materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti obce.

V nadväznosti na poznatky z aplikačnej praxe sa zároveň sa upravuje, že postačuje ak odborné činnosti preneseného výkonu štátnej správy v oblasti výchovy a vzdelávania pre obec zabezpečujú najmenej dvaja zamestnanci, ktorí spĺňajú príslušné kvalifikačné predpoklady požadované zákonom, t. j. pri jednom zamestnancovi tento zamestnanec musí spĺňať tieto kvalifikačné predpoklady a pri viacerých zamestnancoch postačuje, ak ich spĺňajú aspoň dvaja (t. j. nie všetci, ak ide o personálne väčší školský úrad). Zároveň sa vykonávajú súvisiace legislatívno- technické zmeny.

K bodom 22 až 26, 28 až 30

Úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. V dôsledku tejto zmeny vzťahu materskej školy a obce už nebudú originálnou kompetenciou obce ale preneseným výkonom štátnej správy. V tejto súvislosti sa aj pôsobnosti obce v oblasti financovania z výnosu dane z príjmov fyzických osôb podľa § 6 ods. 12 nebudú vzťahovať na materské školy.

K bodu 27

Zosúladenie pojmu so zákonom č. 138/2019 Z. z. o odborných zamestnancoch a pedagogických zamestnancoch.

K bodu 31

V súvislosti so zmenou financovania materských škôl a súvisiacou zmenou zo samosprávnej pôsobnosti na prenesený výkon štátnej správy obcí sa podrobnejšie upravujú pôsobnosti obce vo vzťahu k materským školám a základným školám v ich zriaďovateľskej pôsobnosti s právnou subjektivitou a pôsobnosti obce vo vzťahu k materským školám a základným školám v ich zriaďovateľskej pôsobnosti bez právnej subjektivity.

K bodom 32 a 36

Zosúladenie pojmov s pojmami používanými v iných právnych predpisoch.

K bodu 33

Vzhľadom na to, že materské školy už nebudú financované z výnosu dane z príjmov fyzických osôb ale zo štátneho rozpočtu, je uvedené ustanovenie bezpredmetné a navrhuje sa jeho vypustenie.

K bodu 34

Vypustenie príslušného ustanovenia súvisí s presunutím úpravy predmetných príspevkov do zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 37

Ak bude žiak plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole mimo školského obvodu, v ktorom má trvalé bydlisko, riaditeľ tejto školy nebude musieť oznámiť túto skutočnosť riaditeľovi základnej školy v školskom obvode, v ktorom má tento žiak trvalé bydlisko. V praxi sa ukázalo, že text, ktorý sa navrhuje vypustiť bol duplicitný a predstavoval zbytočnú administratívnu záťaž pre riaditeľov základných škôl.

K bodu 38

Ustanovenie sa do zákona dopĺňa v nadväznosti na skúsenosti z aplikačnej praxe, keď boli z cirkevných škôl alebo súkromných škôl vylúčení žiaci v plnení povinnej školskej dochádzky a následne ich zákonní zástupcovia neprihlásili na plnenie povinnej školskej dochádzky v inej škole. V uvedených prípadoch nemala príslušná obec informáciu o tom, že deti neplnili povinnú školskú dochádzku, pričom je v pôsobnosti obce viesť evidenciu žiakov vo veku plnenia povinnej školskej dochádzky.

K bodu 39

Navrhovaná úprava nadväzuje na § 59a školského zákona. Riaditeľ spádovej materskej školy je povinný prednostne prijať na povinné predprimárne vzdelávanie deti s trvalým pobytom v obci, deti umiestnené v zariadení na základe rozhodnutia súdu a deti, ktoré majú právo na prijatie na predprimárne vzdelávanie.

Ak sa dieťa počas plnenia povinného predprimárneho vzdelávania alebo dieťa prijaté na predprimárne vzdelávanie na základe práva na prijatie na predprimárne vzdelávanie presťahuje, nová materská škola, do ktorej „patrí“ podľa trvalého pobytu, sa stane jeho spádovou materskou školou – do tejto materskej školy musí byť toto dieťa prijaté, ak to dovoľia jej aktuálne kapacitné možnosti.

Vzhľadom na to, že nie je v každej obci zriadená materská škola, príp. kapacity niektorých materských škôl nepostačia pokryť požiadavky všetkých zákonných zástupcov/zástupcov zariadenia o prijatie detí na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania a uplatnenie práva na prijatie na predprimárne vzdelávanie, je potrebné doplniť povinnosť obcí dohodnúť sa na spádovej materskej škole. Ak sa obce navzájom nedohodnú spádovú materskú školu bude určovať vecne príslušný regionálny úrad školskej správy. Účelom úpravy je, aby každé dieťa, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné a každé dieťa, ktoré má právo na prijatie na predprimárne vzdelávanie malo vytvorené inštitucionálne podmienky na predprimárne vzdelávanie, pričom sa prihliadne aj na čo najlepšiu dostupnosť konkrétnej materskej školy pre

deti z jednotlivých obcí, resp. ulíc, v prípade obcí s väčším počtom materských škôl zriadených danou obcou.

Navrhnutou právnou úpravou sa reaguje aj na právo každého dieťaťa vzdelávať sa v materinskom jazyku.

K bodom 40 a 41

Úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. V dôsledku tejto zmeny vzťahy materskej školy a samosprávneho kraja už nebudú originálnou kompetenciou samosprávneho kraja ale preneseným výkonom štátnej správy. V tejto súvislosti sa aj pôsobnosti samosprávneho kraja v oblasti financovania z výnosu dane z príjmov fyzických osôb podľa § 9 ods. 12 nemajú vzťahovať na materské školy.

Materské školy môže samosprávny kraj už v súčasnosti zriaďovať len pri škole, ktorej organizačnou zložkou je aj stredná škola.

Zároveň sa upravuje, že návrh na zriadenie školy alebo školského zariadenia sa schvaľuje uznesením zastupiteľstva, čím sa má najmä zjednodušiť proces vzniku nových škôl. Úprava zriaďovania škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a samosprávnych krajov vychádza z podnetov územnej samosprávy (najmä VÚC), ktorá argumentuje o. i. tým, že zriaďovanie škôl a školských zariadení uznesením zastupiteľstva umožní väčšiu efektivitu a adresnosť pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania podľa potrieb jednotlivých obcí a krajov. Skutočnosť, že zákon podmieňuje zriadenie školy alebo školského zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti územnej samosprávy schválením prostredníctvom VZN, má za následok, že v krajoch nie je možné nájsť konsenzus na zriadení škôl, ktoré by ponúkali vzdelávanie požadované na trhu práce alebo na zriadení národnostných škôl na národnostne zmiešaných územiach.

Zároveň ani v aktuálnej úprave sa neustanovuje, akým spôsobom má zriaďovateľ (obec/samosprávny kraj) zrušovať školu alebo školské zariadenie, t. j. zákon tu ani v súčasnosti neurčuje zriaďovanie prostredníctvom VZN, no ani uznesenie zastupiteľstva. Pri samosprávnych krajoch navyše vzniká problém so zriaďovaním škôl prostredníctvom VZN aj vo vzťahu k frekvencii, v akej zastupiteľstvo samosprávneho kraja zasadá.

K bodom 42 a 43

Legislatívno-technické úpravy

K bodu 44

V nadväznosti na to, že prenesený výkon štátnej správy samosprávneho kraja sa bude týkať aj materských škôl, pri určovaní výšky nákladov spojených s preneseným výkonom štátnej správy sa budú zohľadňovať aj počty detí v materských školách v zriaďovateľskej pôsobnosti samosprávneho kraja.

K bodom 45 až 49

Úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. V dôsledku tejto zmeny vzťahy materskej školy už nebudú originálnou kompetenciou samosprávneho kraja ale preneseným výkonom štátnej správy. V tejto súvislosti sa aj pôsobnosti samosprávneho kraja v oblasti financovania z výnosu dane z príjmov fyzických osôb podľa § 9 ods. 12 nemajú vzťahovať na materské školy.

K bodu 50

Technická úprava v nadväznosti na vypustenie príslušných ustanovení zo zákona 597/2003 Z. z. upravujúcich termíny, v ktorých majú zriaďovatelia poskytovať obci údaje na účely financovania.

K bodu 51

Vzhľadom na to, že Štátna školská inšpekcia plní aj kontrolnú funkciu v zariadeniach poradenstva a prevencie a v špeciálnych výchovných zariadeniach, je potrebné, aby disponovala aj školskými inšpektormi pre tieto zariadenia. Momentálne túto úlohu plnia odborníci z praxe (psychológovia z krajských poradní). Títo však najmä vzhľadom na vlastné pracovné vyťaženie neprejavujú významný záujem, aby túto úlohu plnili.

K bodom 52 a 53

V nadväznosti na zmenu financovania materských škôl sa upravuje aj spôsob určenia výšky príspevku pre štátom uznanú cirkev alebo náboženskú spoločnosť na činnosti súvisiace so zabezpečovaním úloh a činnosti v oblasti školstva, mládeže a telesnej kultúry, pričom sa navrhuje, aby sa pri určovaní jeho výšky zohľadňovali aj počty detí v materských školách zriaďovateľa.

K bodu 54

Ide o úpravu, ktorá súvisí so zmenou označovania špeciálnych škôl (navrhovaná zmena v § 94 školského zákona). Uvedenou úpravou sa má doceliť, aby boli tieto školy v sieti identifikovateľné aj podľa vzdelávacieho programu, ktorý poskytujú.

K bodom 55 a 64

Upravuje sa, že žiadateľ o zaradenie školy alebo školského zariadenia do siete alebo žiadateľ o príslušnú zmenu v sieti (zaradenie elokovaného pracoviska) predkladá súhlas obce alebo vyjadrenie obce v závislosti od toho, či sa zaradenie alebo zmena v sieti týka školy alebo školského zariadenia, ktoré financuje obec alebo samosprávny kraj priamo z podielových daní, t. j. ak sa zaradenie alebo zmena týka školy alebo školského zariadenia financovaného normatívne zo štátneho rozpočtu, postačuje len vyjadrenie obce alebo samosprávneho kraja v závislosti od druhu školy alebo školského zariadenia.

K bodom 56, 61 a 65

Účelom úpravy je, aby obce a samosprávne kraje mali dostatočné informácie o školách a školských zariadeniach na svojom území a to najmä vo vzťahu k školám a školským zariadeniam, ktoré budú financovať zo svojich rozpočtov z finančných prostriedkov z výnosu dane z príjmov fyzických osôb.

K bodu 57

Ide o úpravu, ktorá v nadväznosti na poznatky z aplikačnej praxe zohľadňuje skutočnosť, že na efektívne poskytovanie vzdelávania v medzinárodných programoch je opodstatnené, aby školy, ktoré ich poskytujú mohli organizovať výchovu a vzdelávanie podľa pravidiel, ktoré platia v štátoch, ktorých sa tieto medzinárodné programy týkajú, t. j. nebudú sa vyžadovať pravidlá zákona č. 596/2003 Z. z.

K bodu 58

Na základe podnetov z aplikačnej praxe sa ustanovením spresňuje, že vyradením školy alebo

školského zariadenia zo siete sa automaticky vyradujú zo siete aj ich organizačné zložky a elokované pracoviská.

K bodu 59

Vzhľadom na to, že v praxi môže nastať situácia, že ministerstvo zistí porušenie právnych predpisov aj bez podnetu od Štátnej školskej inšpekcie, resp. regionálneho úradu, je opodstatnené, aby mohlo aj v tomto prípade začať konanie ex offo. Z dôvodu zachovania právnej istoty škôl a školských zariadení, sa však určuje podmienka, aby zistenia ministerstva, na základe ktorých ministerstvo môže vyradiť školu alebo školské zariadenie zo siete aj bez návrhu, boli overené zisteniami Štátnej školskej inšpekcie.

K bodu 60

Cieľom úpravy je predchádzať situáciám, keď škola alebo školské zariadenie počas prebiehajúceho konania o vyradenie zo siete naďalej poskytuje výchovu a vzdelávanie, pričom je zrejmé, že pokračovanie vo výchove a vzdelávaní spôsobí závažné negatívne dôsledky napr. v podstatnej miere ohrozí kvalitu poskytovaného vzdelávania. Zároveň sa určuje horná hranica dĺžky prerušenia výchovy a vzdelávania ministerstvom a podmienky, za ktorých môže ministerstvo o prerušení vzdelávania rozhodnúť, čím sa má chrániť právna istota škôl a školských zariadení. Ministerstvo školstva taktiež v rozhodnutí o prerušení vyučovania rozhodne, v ktorej škole alebo školách sa bude poskytovať výchova a vzdelávanie žiakom zo škôl, v ktorých bolo poskytovanie výchovy a vzdelávania prerušené. Uvedenou úpravou sa zaručuje právo detí, žiakov a poslucháčov na vzdelávanie aj pri prerušení poskytovania výchovy a vzdelávania v „pôvodnej“ škole.

K bodu 62

Návrh vychádza z aplikačnej praxe, vzhľadom na to, že zmeny v sieti (termín začatia činnosti, výchovno-vzdelávací jazyk, elokované pracovisko) reagujú na aktuálne potreby zriaďovateľa/regiónu (napr. havárie, dostupnosť v prípade výchovno-vzdelávacieho jazyka...).

K bodu 63

Úprava súvisí so zavedením nového druhu údajov, ktoré sa majú viesť v sieti, ktorým je príslušný vzdelávací program pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, pričom zmeny ktoré sa týkajú tohto druhu údajov, má vykonať ministerstvo školstva bez rozhodnutia, keďže ide o technické zmeny, ktoré je postačujúce administratívne aktualizovať.

K bodu 66

Vzhľadom na skutočnosť, že zákon umožňuje aby ústredné orgány štátnej správy mohli zriaďovať materské školy, z povahy veci vyplýva, aby mohli zriaďovať aj zariadenia školského stravovania ako súčasti materských škôl. Preto sa táto skutočnosť aj jednoznačne vymedzuje v zákone.

K bodu 67

Upravuje sa účel nakladania príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu nákladov materskej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti ústredného orgánu štátnej správy, keďže je opodstatnené, aby nakladanie s týmto príspevkom bolo realizované obdobným spôsobom ako je to pri školách zriaďovaných obcou.

K bodom 68 až 70

Účelom úpravy je zjednodušenie administratívneho postupu pri spájaní škôl a vzniku spojených škôl tak, aby sa nevyžadovalo vyradenie a zrušenie, ale aby sa doterajšie školy plynulo stali

organizačnými zložkami novej spojenej školy. Zároveň sa umožňuje aj spojenie škôl a školských zariadení rovnakého druhu a typu, čo má prispieť k racionalizácii siete škôl a efektívnejšiemu využívaniu finančných, materiálnych a personálnych kapacít pri zabezpečovaní výchovy a vzdelávania.

K bodu 71

Na základe skúseností z aplikačnej praxe sa spresňuje termín, kedy prechádzajú práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov a iné právne vzťahy z jednotlivých škôl alebo školských zariadení na školu, ktorá vznikla ich spojením.

K bodu 72

Ide o obdobnú úpravu ako je pri spájaní škôl, kde práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov jednotlivých škôl prechádzajú na spojenú školu. Aj na základe skúseností z aplikačnej praxe je dôvodné, aby k takémuto prechodu práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov zamestnancov došlo aj zo spojenej školy na školu, ktorá vznikne jej rozdelením (ide napr. o skutočnosť, že zamestnanec školy, ktorý je v pracovnom pomere s novou školou, t. j. bývalou organizačnou zložkou spojenej školy len na základe toho, že sa spojená škola rozdelila, nebude mať principiálne nedôvodný nárok na vyplatenie odstupného).

K bodu 73

Zosúladenie používania pojmov s pojmami v iných právnych predpisoch.

K bodom 74 a 77

Ide o úpravu, ktorou súvisí s navrhovanou zmenou v § 94 školského zákona a zavádza nové označovanie terajších špeciálnych škôl, ktoré sa budú označovať len ako školy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením bez špecifikácie zdravotného znevýhodnenia. Úpravou sa má doceliť pre príslušné školy väčšia flexibilita pri poskytovaní výchovy a vzdelávania deťom a žiakom so zdravotným znevýhodnením.

K bodu 75

Cieľom úpravy je rozšírenie možností pri označovaní škôl podľa potrieb samotných škôl a ich zriaďovateľov (najmä sa zavádza možnosť, aby mohla byť spojená škola označená len druhmi škôl jej organizačných zložiek, t. j. aby nemusela mať v názve slová „spojená škola“). Zároveň sa zavádza aj možnosť aby mohli byť v názve špecifikované organizačné zložky spojenej školy aj prostredníctvom prívlastku, čestného názvu alebo historického názvu (vo všetkých kombináciách) a to vo vzťahu len k jednej alebo aj k obidvom organizačným zložkám.

K bodu 76

Legislatívno-technická zmena súvisiaca s vložením nového odseku 4.

K bodom 78 a 79

Na základe podnetov z aplikačnej praxe sa upravuje lehota, dokedy má zriaďovateľ zrušiť školu alebo školského zariadenia po vyradení zo siete a zároveň sa určuje lehota, dokedy má o zrušení informovať ministerstvo školstva. Úpravou sa zjednocuje a racionalizuje proces zrušovania škôl a školských zariadení. Zriaďovateľ má síce povinnosť zrušiť školu alebo školské zariadenie, ale bez lehoty, čo vedie ku komplikáciám pri aktualizácii Centrálného registra škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov (ďalej len „centrálny register“). Zároveň oznamovanie údajov o zrušení je viazané aj na správne konanie o správnom delikte.

K bodom 80 až 84

Ide o zosúladienie spôsobu zasielania údajov do centrálneho registra s požiadavkami aplikačnej praxe a cieľmi elektronickej verejnej správy. Zároveň sa spresňuje zodpovednosť za zasielanie údajov do centrálneho registra. Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodom 85 a 86

Ide o spresnenie okruhu škôl, pri ktorých sa zriaďuje rada školy – v nadväznosti na neaktuálny odkaz je účelné ich výslovne uviesť. Zároveň predškolské zariadenia neexistujú (ide o materské školy). Zároveň sa vykonávajú príslušné legislatívno-technické úpravy.

K bodom 87 a 98

Ide o zosúladienie s pojmi školského zákona.

K bodu 89

Ide o technickú úpravu, keďže orgány školskej samosprávy nehlasujú o „potvrdení“ riaditeľa školy vo funkcii, pretože sa vždy koná nové výberové konanie, hoci sa doňho prihlási osoba, ktorá aktuálne vykonáva funkciu riaditeľa príslušnej školy.

K bodu 90

Vzhľadom na to, že materské školy majú byť podľa navrhovanej úpravy financované zo štátneho rozpočtu pôvodné ustanovenie sa stáva bezpredmetným a navrhuje sa jeho vypustenie.

K bodu 91

Podľa § 19 ods. 2 písm. f) zákona č. 596/2003 Z. z. ústredný orgán štátnej správy môže zriadiť materskú školu. Pre fungovanie materskej školy, ktorú zriadil ústredný orgán štátnej správy, je potrebné, aby mal ústredný orgán štátnej správy obdobnú pôsobnosť, aké má obec v súlade s ustanovením § 6 zákona č. 596/2003 Z. z. pri riadení materskej školy zriadenej obcou.

Zároveň sa za účelom právnej istoty spresňuje, prostredníctvom ktorého orgánu koná zriaďovateľ v jednotlivých oblastiach vymedzených v tomto zákone.

K bodu 92

Účelom je zabezpečiť efektívnosť výkonu školskej inšpekcie. Výkon školskej inšpekcie nie je efektívny, ak nie je možné odstránenie nedostatkov vynútiť hrozbou reálnej sankcie alebo jej následným uložením.

Návrh súvisí so skutočnosťou, že niektorí zriaďovatelia škôl nespolupracujú, alebo nereagujú na zistené nedostatky, ktoré v školách aj po opakovaných kontrolách pretrvávajú, a s ktorými si riaditelia škôl nevedia poradiť. Štátna školská inšpekcia, ako kontrolný orgán, nemá žiadny dosah na zriaďovateľov.

K bodu 93

Legislatívno - technická úprava

K bodu 94

Cieľom úpravy je uviesť špecifiká vo vzťahu k materským školám v zriaďovateľskej pôsobnosti ústredných orgánov štátnej správy pri výkone štátnej správy na úseku školstva.

K bodu 95

Vypustenie prechodného ustanovenia v nadväznosti na vypustenie povinnosti obecného zastupiteľstva prerokovať skutočnosť, že obec neposkytla z príjmov z výnosu dane z príjmov fyzických osôb materským školám vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti plnú výšku finančných prostriedkov.

K bodu 96

Prechodné ustanovenie reflektuje zmeny podmienok konania o zaradení do siete, vyradení zo siete, konania o zmene v sieti a konania o uložení pokuty vo vzťahu ku konaniam, ktoré sa začínajú podľa právnej úpravy účinnej do nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Zároveň sa v prechodnom ustanovení reflektuje zmena označovania špeciálnych škôl.

K čl. IV

Návrhom sa znižuje percento podielu obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb z dôvodu, že obce budú od roku 2025 financovať činnosť materských škôl z dotácií na prenesený výkon štátnej správy zo štátneho rozpočtu a nie ako doteraz z podielu na výnose dane z príjmu fyzických osôb.

K čl. V

K bodu 1

Vypustenie nadania ako jedného z dôvodov na poskytnutie podporného opatrenia podľa písmena i), keďže nadanie predstavuje dôvod na jeho poskytnutie podľa písmena p) a v tejto súvislosti ide o duplicitnú úpravu.

K bodu 2

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s označením jednotlivých písmen v § 2.

K bodu 3

Úprava súvisiaca so zmenou názvu ministerstva.

K bodom 4 a 5

Úprava pojmov sa navrhuje v nadväznosti na Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov. Národnostné školstvo tvoria školy, triedy a školské zariadenia, v ktorých sa výchovno-vzdelávací proces zameriava okrem všeobecných cieľov a princípov výchovy a vzdelávania, definovaných v § 3 a 4 zákona aj na napĺňanie osobitých cieľov (osobitosti) vyplývajúcich z ústavného práva detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám na vzdelávanie v ich jazyku a práva zachovať a rozvíjať jazykovú a kultúrnu identitu. Tieto osobitosti sú zohľadnené vo vzdelávacích programoch a vo formách a metódach vzdelávania.

K bodu 6

Úprava je potrebná z dôvodu, aby nedochádzalo k nesprávnej interpretácii toho, čoho sa týka zákonná výnimka. Navrhovaná formulácia je v súlade s Dohovorom UNESCO a európskymi právnymi predpismi a vylučujú možnosť, aby sa zákonná výnimka týkala okrem niektorých foriem oddeleného vzdelávania (napr. na základe vyučovacieho jazyka) aj priestorového či sociálneho vylúčenia.

K bodu 7

V realite by sa mohlo stávať, že školy len tým, že budú deklarovať, že opatrenie na

predchádzanie a elimináciu segregácie prijali (napr. schválením Rady školy, podpisom riaditeľa atď.) už automaticky dodržiavajú zákaz segregácie, čo však v praxi nemusí znamenať žiadne ďalšie kroky a neviedlo by to k aktívnemu predchádzaniu segregácie.

K bodu 8

Návrh reflektuje na Komponent 6, Reformu 4 Plánu obnovy a odolnosti SR. Reforma zahŕňa vytvorenie systému včasného varovania predčasného ukončenia školskej dochádzky a podporu mentoringu a tútoringu pre žiakov ohrozených predčasným ukončením školskej dochádzky. Pre efektívne nastavenie a realizáciu vyššie uvedených cieľov je potrebné zaviesť zákonnú definíciu pojmu „žiaka v riziku predčasného ukončenia školskej dochádzky“. Ide pritom o školskú dochádzku vo všeobecnosti, nie len o povinnú školskú dochádzku.

K bodu 9

Cieľom úpravy je zdôrazniť, aby príslušné špecifické výchovné zamestnania aplikované vo výchovno-vzdelávacom procese reflektovali vekovú primeranosť.

K bodu 10

Cieľom úpravy je zdôrazniť, aby informácie poskytované vo výchovno-vzdelávacom procese o. i. aj neohrozovali mravnú výchovu detí a mládeže.

K bodom 11, 12, 15 a 16

Úpravy súvisiace so zmenou definície národnostného školstva, školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.

K bodu 13

Zmena vychádza z podnetov z aplikačnej praxe. Navrhuje sa, aby štátne vzdelávacie programy pre odbory vzdelávania v stredných školách obsahovali požiadavky zdravotnej spôsobilosti aj vo vzťahu k príslušnému učebnému odboru, t. j. nielen vo vzťahu k príslušnému študijnému odboru. Predmetná úprava len spresňuje úpravu § 6 ods. 5, v ktorom je uvedené, že štátne vzdelávacie programy majú obsahovať požiadavky zdravotnej spôsobilosti vo vzťahu k študijným odborom. Úprava týchto požiadaviek vo vzťahu k učebným odborom je potrebná, keďže v prevažnej miere ide o odbory vzdelávania, v ktorých je primeraná zdravotná spôsobilosť žiaka dôležitá najmä s ohľadom na zabezpečenie ochrany bezpečnosti a zdravia pri práci pri odbornom vzdelávaní a príprave. Keďže riaditeľ strednej školy pri prijímaní uchádzača prihliada aj na zdravotnú spôsobilosť na štúdium vo zvolenom odbore vzdelávania, úprava rámcov požiadaviek na zdravotnú spôsobilosť prispieva ku kvalifikovanému posúdeniu zdravotnej spôsobilosti jednotlivých uchádzačov. Nastaviť tieto rámce tak, aby neboli diskriminačné voči uchádzačom s rôznymi druhmi zdravotného postihnutia je potrebné v samotných štátnych vzdelávacích programoch.

K bodu 14

Cieľom úpravy je posilniť úlohu zákonných zástupcov detí a žiakov pri výchove a vzdelávaní a to najmä s ohľadom na hodnotové otázky. Zároveň sa v tejto súvislosti posilňuje spoločenská kontrola obsahu výchovy a vzdelávania poskytovaného školami.

K bodu 15

Účelom úpravy je zjednotiť aplikačnú prax pri vypracúvaní individuálnych vzdelávacích programov, keďže pri určovaní dochádzky žiakov, ktorí sa vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu, riaditelia škôl postupujú podľa § 24 alebo § 26 školského zákona a povoľujú žiakom individuálne vzdelávanie alebo vzdelávanie podľa individuálneho učebného

plánu. Uvedené povoľovanie predstavuje pre školy ďalšiu administratívnu záťaž. Predmetná úprava prispeje k debyrokratizácii poskytovania podporných opatrení v praxi.

K bodom 18 až 21

Úpravou sa umožňuje prevod materiálno-technického zabezpečenia ministerstvom školstva aj na školy zriadené pri špeciálnych výchovných zariadeniach, keďže tieto nemajú právnu subjektivitu. Zároveň sa umožňuje, aby ministerstvo školstva mohlo na základe § 13c previesť na školy aj technické zhodnotenie materiálno-technického vybavenia.

K bodu 22

Navrhuje sa rozšírenie okruhu žiadateľov o zápis do katalógu inovácií. Podrobnejšie sa upravujú podmienky zápisu a výmazu inovácií z katalógu. V nadväznosti na potreby aplikačnej praxe sa optimalizuje úprava katalógu za účelom inšpirovať školy využívať inovácie vo výchovno-vzdelávacom procese. Katalóg zaručuje súlad inovácie s cieľmi a princípmi výchovy a vzdelávania.

K bodu 23

Navrhuje sa možnosť dodatočne zmeniť doklady o získanom vzdelaní vydané v predchádzajúcom období na žiadosť fyzickej osoby, u ktorej došlo k zmene mena alebo k zmene priezviska obdobným spôsobom ako v § 68 ods. 12 a 13 zákona č. 131/2020 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Zmena dokladov súvisiaca so zmenou rodného čísla je vo všeobecnosti upravená v § 8 ods. 6 zákona č. 301/1995 Z. z. o rodnom čísle v znení neskorších predpisov. Ide o povinnosť osoby požiadať o nové doklady, ale okruh dokladov v tomto ustanovení sa týka len občianskeho preukazu, cestovného dokladu, rodného listu a povolenia na pobyt cudzinca. Zároveň zákon č. 395/2019 Z. z. ustanovuje nesprávnosť údajov (t.j. napr. aj nové rodné číslo) ako dôvod neplatnosti občianskeho preukazu, čo je následne právnym titulom na vydanie nového občianskeho preukazu. Obdobne túto situáciu upravuje aj zákon č. 647/2007 Z. z. o cestovných dokladoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podstatné však je, že zákon o rodnom čísle uvádza doklady taxatívnym výpočtom. Zmena údajov však môže byť dôvodom pre vydanie nového dokladu vo všeobecnosti (napr. nový preukaz zdravotného poistenia, ...), t. j. aj dokladov o vzdelaní. Vzhľadom na to, že zákon o rodnom čísle tento okruh dokladov neupravuje, je žiaduca osobitná úprava v školskom zákone.

Zároveň táto otázka bola už predmetom rozhodovania súdu, napr. rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I, sp. z. 25C/44/2015. Zo zmieneného rozhodnutia možno uviesť „Ústavný príkaz obsiahnutý v článku 154c Ústavy Slovenskej republiky umožňuje orgánu verejnej moci v tomto ohľade vyhovieť navrhovateľovi a vydať mu zmenené doklady o vysokoškolskom štúdiu. V opačnom prípade by došlo k neoprávnenému zásahu do jeho súkromného života, tak ako ho vykladá judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva.“.

Napokon ide aj o reakciu na podania úradu verejného ochrancu práv, ako aj Generálnej prokuratúry SR vo vzťahu k nerovnakej právnej úprave zmeny dokladov o vzdelaní v zákone č. 131/2002 Z. na jednej strane a zákone č. 245/2008 Z. z. na druhej strane.

Vzhľadom na skutočnosť, že pedagogická dokumentácia je registratúrnym záznamom a následne sa stáva archívnym dokumentom, z vysvedčenia alebo odpisu vysvedčenia z pedagogickej dokumentácie, je možné odpis alebo výpis napr. z vysvedčenia za súčasného právneho stavu vystaviť iba v súlade s touto pedagogickou dokumentáciou bez akejkolvek

zmeny alebo odchýlenia sa od archívneho dokumentu, t. j. nie je možné vydať doklady o vzdelaní alebo ich odpis ani so zmeneným menom a priezviskom.

Cieľom navrhovanej právnej úpravy je, aby škola na žiadosť fyzickej osoby vydala doklad o získanom vzdelaní so zmenenými údajmi na základe výpisu z matriky alebo potvrdení o vykonaní zápisu v matrike o zmene mena alebo o zmene priezviska alebo na základe iného dokladu vydaného príslušným orgánom iného štátu, ktorý preukazuje zmenu mena alebo zmenu priezviska.

K bodu 24

Cieľom spresnenia definície povinnej školskej dochádzky je predchádzať prípadom predčasného ukončovania školskej dochádzky. Z aplikačnej praxe vyplýva, že niektorí žiaci, na základe nesprávnej aplikácie zákona, odchádzali z plnenia povinnej školskej dochádzky, hneď nasledujúci deň po dosiahnutí 16. roku veku.

K bodu 25

Technická úprava - zosúladenie pojmov v zákone.

K bodom 26 a 27

Upravuje sa postup umiestňovania detí na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole tak, aby sa eliminovalo školské vyučovanie v základných školách v popoludňajších hodinách (dvojjmenná prevádzka).

K bodu 28

Legislatívno-technická úprava súvisiaca s vložením nových odsekov v § 20.

K bodu 29

Ustanovenie nemá opodstatnenie, keďže povinná školská dochádzka sa v kontexte § 20 ods. 5 vzťahuje na osoby s trvalým pobytom na území SR (vrátane azylantov, keďže ich pobyt na území SR je trvalým pobytom). Teda nie je okruh osôb, pre ktoré by mal regionálny úrad školskej správy určovať „spádovú“ školu na plnenie povinnej školskej dochádzky. Ustanovenie v tejto súvislosti pôsobí v kontexte § 20 ods. 5 zmätočne, a preto sa navrhuje jeho vypustenie.

K bodu 30

Cieľom úpravy je posilniť postavenie žiakov s ťažkým zdravotným postihnutím. Napriek tomu, že riaditeľ školy nerozhoduje v správnom konaní o žiadosti zákonného zástupcu žiaka s ťažkým zdravotným postihnutím o umožnenie vzdelávania sa v základnej škole až do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 18. rok veku, musí nevyhovene žiadosti písomne odôvodniť.

K bodu 31

Zosúladenie terminológie s § 24 ods. 2 písm. a) a spresnenie, že individuálne vzdelávanie z dôvodu zdravotného stavu, ktorý neumožňuje žiakovi účasť na vyučovaní môže odporúčať aj zariadenie poradenstva a prevencie.

K bodu 32

Účelom úpravy je umožniť školám, ktoré poskytujú výchovu a vzdelávanie v medzinárodnom programe, aby mohli prispôsobiť svoje inštitucionálne nastavenie a organizačné zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu pravidlám štátu, ktorý tento program podporuje, resp. štátu, ktorého sa tento program týka.

K bodu 33

Úprava súvisí so zmenou financovania materských škôl. V nadväznosti na túto zmenu sa upravuje aj poskytovanie mesačného príspevku zákonného zástupcu na čiastočnú úhradu výdavkov materskej školy. V závislosti od priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v okrese sa upravuje aj horná hranica príspevku. Uvedenou úpravou sa má dosiahnuť to, aby prispievanie na čiastočnú úhradu výdavkov materskej školy zohľadňovalo životnú úroveň v jednotlivých oblastiach SR a adresnejším spôsobom prispievalo k zvyšovaniu kvality predprimárneho vzdelávania.

K bodu 34

Navrhnutá úprava súvisí s novelizovaným znením zákona č. 597/2003 Z. z., ktorým sa upravuje možnosť normatívneho financovania detí prijatých aj do dvoch materských škôl, bez ohľadu na to, či ide o rozhodnutie súdu o striedavej starostlivosti. Preto je nevyhnutné v zákone č. 245/2008 Z. z. upraviť možnosť prijatia jedného dieťaťa do dvoch materských škôl. Túto možnosť nie je vhodné v materskej škole obmedzovať len na rozhodnutie súdu a len na deti plniace povinné predprimárne vzdelávanie, pretože prijatie dieťaťa do dvoch materských škôl ovplyvňujú aj iné životné situácie rodín, napr. turnusová, alebo zmenná práca rodičov a nielen rozhodnutie súdu o striedavej starostlivosti. Riaditelia materských škôl majú prioritne hľadať dohodu na tom, ktorá materská škola vydáva osvedčenie o získaní predprimárneho vzdelania.

K bodu 35

V súvislosti s čl. VI sa navrhuje sa vypustenie ustanovenia § 28c, ktorým sa zakladá nárok na poskytovanie rodičovského príspevku v prípade neprijatia dieťaťa do spádovej materskej školy.

K bodom 36, 39 a 40

Cieľom úpravy je vytvoriť predpoklady na to, aby boli deti, ktoré sú umiestnené do centier pre deti a rodiny prijaté v priebehu školského roka prestupom do materskej školy, základnej školy alebo strednej školy, ktorá má primeranú dostupnosť k organizačnej zložke centra pre rodiny s deťmi, v ktorom je dieťa umiestnené. V praxi sú s prijímaním týchto detí na vzdelávanie problémy, keďže na prijatie prestupom vo všeobecnosti právny nárok neexistuje.

K bodu 37

Cieľom zmeny názvu „špecializovanej triedy“ na adaptačnú triedu je zohľadniť jej účel, ktorým je adaptácia žiakov na výchovno-vzdelávacie prostredie. Zároveň zmenený názov týchto tried reflektuje skutočnosť, že vzdelávanie v nich je vhodné pre adaptáciu cudzincov (vrátane odídencov) na vzdelávací systém v SR.

K bodu 38

Účelom právnej úpravy je v súlade s investičnými zámermi Plánu obnovy a odolnosti podporiť dobudovanie školskej infraštruktúry s cieľom eliminovať vyučovanie v popoludňajších hodinách (tzv. dvojzmenné vyučovanie). Odstránením vyučovania v popoludňajších hodinách sa sleduje vytvorenie vhodných podmienok na výchovu a vzdelávanie žiakov, ktorí majú vyučovanie v popoludňajších hodinách.

K bodu 41

V súčasnosti nie je jednoznačné, kto môže rozhodnúť o nehodnotení predmetu a za akých podmienok, čo v aplikačnej praxi spôsobuje problémy. Podľa uvedenej úpravy sa priamo v školskom vzdelávacom programe má určiť, či sa niektoré vyučovacie predmety nehodnotia, resp. ktoré vyučovacie predmety sa nehodnotia. Teda do určenia budú zapojené všetky

subjekty, ktoré sa zapájajú do prípravy školského vzdelávacieho programu.

K bodu 42

Úprava súvisí so zmenou druhového pomenovania špeciálnych škôl (po novom pôjde o školy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením). Cieľom úpravy je zohľadnenie špecifik výchovy a vzdelávania v týchto školách.

K bodu 43

Spresnenie podmienok, za ktorých je možné prijať na základné vzdelávanie dieťa, ktoré ešte nedovršilo 6 rokov veku alebo dieťa, ktoré absolvovalo predprimárne vzdelávanie v zahraničí v nadväznosti na potreby aplikačnej praxe.

K bodu 44

Vypustenie ustanovenia v nadväznosti na komplexnú úpravu prijímania žiakov na základné vzdelávanie v prípade nemožnosti jeho umiestnenia v spádovej základnej škole v § 20.

K bodu 45

Uvedenou úpravou sa umožní prijatie uchádzačov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia – variant A, ktorí získali primárne vzdelanie, do prvého ročníka vzdelávacieho programu nižšieho stredného odborného vzdelávania. Navrhovanú úpravu nadväzuje na vyhodnotenie experimentálneho overovania vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia v učebných odboroch nižšieho stredného odborného vzdelávania.

K bodu 46

Na základe skúseností z aplikačnej praxe sa upravujú sa termíny podávania prihlášok na strednú školu. Zároveň sa ustanovuje, že táto prihláška sa bude podávať riaditeľovi základnej školy, ktorý ju odošle riaditeľovi strednej školy t. j. už nie priamo riaditeľovi strednej školy, čo bude predstavovať zjednodušenie procesu administrácie prihlášok.

K bodu 47

Cieľom úpravy je regulovať prikladanie vyjadrení zariadení poradenstva a prevencie len na prípady, že žiak, resp. jeho zákonný zástupca má o úpravu podmienok prijímacieho konania záujem. Ide o administratívne zjednodušenie prijímacieho konania.

K bodom 48 a 49

Účelom úpravy je optimalizácia procesu tvorby rozpisu žiakov prvých ročníkov gymnázií s osemročným vzdelávacím programom. Do procesu tvorby rozpisu bude zapojený príslušný samosprávny kraj (prerokovanie návrhu rozpisu s ministerstvom školstva ako aj so zriaďovateľom), ktorý bude môcť na ňom participovať v súlade so svojimi kompetenciami v oblasti stredných škôl (napr. zohľadnenie regionálnej stratégie výchovy a vzdelávania v stredných školách vo svojej územnej pôsobnosti). Garancia, že pri tvorbe predmetného rozpisu nebude dochádzať k diskriminácii neštátnych zriaďovateľov a zároveň budú zohľadnené legitímne spoločenské a hospodárske požiadavky, bude spočívať v tom, že upravený rozpis finálne schváli ministerstvo školstva.

K bodu 50

Cieľom úpravy je zjednodušiť proces prijímacieho konania. Z aplikačnej praxe vyplýva, že aj uchádzači, ktorí potvrdili svoje prijatie do „talentových odborov“ a následne boli prijatí do „netalentových odborov“, do pôvodne potvrdených odborov vzdelávania nenastupujú. Uvedená situácia komplikuje proces obsadzovania kapacít voľných miest žiakov prvých ročníkov

stredných škôl.

K bodu 51

Cieľom úpravy je, za účelom zjednodušenia procesu prijímacieho konania, spresniť dokedy má riaditeľ strednej školy povinnosť zverejniť na výveske školy a na webovom sídle školy zoznam uchádzačov podľa výsledkov prijímacieho konania.

K bodom 52 a 53

Cieľom úpravy je administratívne zjednodušenie prijímania na stredné školy vo fáze prijímania uchádzačov „na nenaplnený počet miest“ podľa § 68 ods. 6 školského zákona. V tejto súvislosti sa spresňuje, že o prijatie na nenaplnený počet možno požiadať len písomne a zároveň sa v tejto súvislosti upravuje administratívne zjednodušený spôsob doručovania rozhodnutí o prijatí, obdobne ako je tomu pri doručovaní rozhodnutí o prijatí na odbor vzdelávania, ktorý mal uchádzač uvedený v prihláške na príslušnú strednú školu.

K bodu 54

Úprava vychádza z aplikačnej praxe, keďže je opodstatnené, aby maturitnú skúšku podľa úrovni jazykovej náročnosti referenčného rámca vykonávali žiaci nielen z cudzích jazykov ale v prípade bilingválneho štúdia aj v druhom vyučovacom jazyku.

K bodu 55

Zosúladenie s terminológiou uvedenou v školskom zákone - § 2 písm. z).

K bodom 56 až 60, 62, 63

Úprava súvisí so zmenou druhového pomenovania špeciálnych škôl a špeciálnych tried. Po novom pôjde o školy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo triedy pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktoré už nebudú mať druhové pomenovanie „špeciálne školy“ alebo druhové označenie „špeciálne triedy“. Cieľom úpravy je zohľadnenie špecifik výchovy a vzdelávania v týchto školách a triedach, sprehľadnenie a systematizácia označovania škôl pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

K bodu 61

Navrhuje sa možnosť spájania tried pre žiakov viacerých ročníkov jedného učebného odboru v odbornom učilišti. Takéto spájanie je potrebné z ekonomických a organizačných dôvodov, keďže vzdelávanie v odbornom učilišti v súčasnosti predčasne zanecháva vyšší počet žiakov.

K bodu 64

Spresnenie, že psychodiagnostické vyšetrenie sa nevyžaduje nielen na prijatie do športovej triedy ale nevyžaduje sa ani na prijatie do strednej športovej školy, keďže oba prípady možno z hľadiska požiadaviek na prijatie považovať za rovnocenné.

K bodu 65

Zosúladenie terminológie s názvom príspevku, ktorý sa používa v celom § 114 – „príspevok na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou školského klubu detí“.

K bodom 66 a 67

Upravuje sa určovanie výšky mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti školského klubu detí aj vo vzťahu k samosprávnym krajom, ktoré sú tiež zriaďovateľmi školských klubov detí, ak sú súčasťami základných škôl, ktoré sú organizačnými zložkami spojených škôl.

K bodu 68

V praxi dochádza k umiestneniu dieťaťa do reedukačného centra bez predchádzajúcej diagnostiky v diagnostickom centre a bez odporúčania na absolvovanie výchovy a vzdelávania v reedukačnom centre. Uvedené situácie je potrebné minimalizovať výraznejším zapojením diagnostického centra pred samotným umiestnením dieťaťa v reedukačnom centre aspoň v situáciách, kedy už existujú výsledky diagnostiky napríklad zo zariadenia poradenstva a prevencie alebo od ambulantného pedopsychiatra, z ústavného zdravotníckeho zariadenia a kedy má už aj orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately informácie, na základe ktorých zvažuje návrh na umiestnenie dieťaťa v reedukačnom centre.

K bodu 69

Do vyhodnocovania a upravovania individuálneho reedukačného programu je nevyhnutné aktívne zapájať zákonných zástupcov dieťaťa. Bez aktívnej spolupráce reedukačného centra so zákonným zástupcom dieťaťa je pravdepodobnosť úspešnej reedukácie dieťaťa nízka. V prípade, že je dieťa umiestnené v reedukačnom centre na základe rozhodnutia súdu o výchovnom opatrení alebo neodkladnom opatrení a zároveň je dieťa rozhodnutím súdu o nariadení ústavnej starostlivosti umiestnené v centre pre deti a rodiny, je do vyhodnocovania a úpravy individuálneho reedukačného programu rovnako ako zákonného zástupcu nevyhnutné zapojiť aj centrum pre deti a rodiny.

K bodu 70

Vzhľadom na to, že uvedený druh ďalšej dokumentácie už neexistuje ako samostatný, ale je súčasťou správy z diagnostického vyšetrenia, nie je opodstatnené jeho uvedenie v príslušnom ustanovení.

K bodu 71

Návrh reaguje na potreby aplikačnej praxe, keďže školský podporný tím má byť súčasťou podporných opatrení v rámci činností podpornej úrovne druhého stupňa. S činnosťou školského podporného tímu na druhom stupni podpornej úrovne sa počíta taktiež v rámci nového systému podporných úrovní a štandardov.

K bodu 72

Úpravou sa zohľadní skutočnosť, že povinnosť zákonného zástupcu informovať školu alebo školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach sa týka aj zariadení poradenstva a prevencie, v ktorých sa vykonávajú „odborné“ činnosti.

K bodu 73

Ide o úpravu, ktorej cieľom je splnenie míľníka z komponentu 6 reformy 5 Plánu obnovy a odolnosti SR, podľa ktorého do októbra 2024 má 50 % škôl a do konca 2025 má 100 % škôl uplatňovať „desegregačné štandardy“. Forma ich vydania sa navrhuje obdobne akú má štátny vzdelávací program a teda aj školy k nim majú pristupovať rovnako. Znamená to, že štandardy budú pre školy rovnako záväzné, ako sú štátne vzdelávacie programy. Návrh reaguje na výhrady Európskej komisie.

K bodom 74 až 76

Cieľom úpravy je vypustiť poskytovanie príslušných podporných opatrení vo vzťahu k materským školám, keďže aplikačná prax preukázala, že poskytovanie týchto podporných opatrení je vo vzťahu materským školám bezpredmetné.

K bodu 77

Ide o spresnenie, podľa ktorého sa príslušné podporné opatrenie (skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia) má týkať aj detí v materských školách a školských zariadeniach, keďže z poznatkov aplikačnej praxe po nábehu systému podporných opatrení vyplýva, že nie je opodstatnené, aby sa toto podporné opatrenie týkalo len základných škôl a stredných škôl.

K bodu 78

Cieľom úpravy je odstránenie duplicity, keďže informovaný súhlas sa žiada od zákonného zástupcu dieťaťa alebo žiaka aj pred vykonaním odbornej činnosti v zariadení poradenstva a prevencie. Zároveň ide o debyrokratizáciu procesu poskytovania podporných opatrení.

K bodu 79

Cieľom úpravy je administratívne zjednodušenie procesu žiadania o poskytnutie podporného opatrenia.

K bodu 80

V nadväznosti na rozdelenie úloh priamo riadených organizácií ministerstva sa vhodnejším spôsobom vymedzuje príslušná organizácia (podľa navrhovaného znenia pôjde v súčasnosti o NIVAM).

K bodu 81

Cieľom úpravy je zosúladienie s princípmi inkluzívneho vzdelávania a s princípom najlepšieho záujmu dieťaťa.

K bodu 82

Návrh právnej úpravy reflektuje Komponent 6, Reformu 4 Plánu obnovy a odolnosti SR. Reforma zahŕňa vytvorenie systému včasného varovania predčasného ukončenia školskej dochádzky a podporu mentoringu a tútoringu pre žiakov ohrozených predčasným ukončením školskej dochádzky. Pre efektívne nastavenie a realizáciu vyššie uvedených cieľov je potrebné upraviť základné zásady fungovania systému včasného varovania predčasného ukončenia školskej dochádzky v zákone.

K bodu 83

Zosúladienie so zákonom č. 568/2009 Z. z. resp. aj s navrhovaným novým zákonom o ďalšom vzdelávaní dospelých, podľa ktorého na poskytovanie predmetného typu vzdelávania už nie je potrebné získanie akreditácie.

K bodu 84

Ide o úpravu rozšírenia podmienok, za ktorých sa žiak nemusí zúčastniť externého testovania vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra alebo slovenský jazyk a slovenská literatúra, ktorá reflektuje na problémy vo vzdelávaní, s ktorými sa stretávajú žiaci, ktorí sa pred externým testovaním dlhodobo vzdelávali v zahraničí (najmä cudzinci).

K bodu 85

Úprava vytvára jednotné pravidlá pre reguláciu mobilných telefónov a iných osobných zariadení elektronickej komunikácie počas školského vyučovania v súlade s najnovšími dátami OECD, odporúčaniami UNESCO, na základe odporúčaní odbornej pracovnej skupiny z oblasti psychológie a pedagogiky, v súlade so zozbieranou dobrou praxou v regionálnom školstve na Slovensku a v zahraničí (Francúzsko, UK, Švédsko a. i.) a v súlade s princípmi inklúzie a potreby rozvoja digitálnych zručností.

Dáta z OECD poukazujú, že zákaz mobilov v školách má priaznivejší vplyv na zníženie pravdepodobnosti rozptýlenia žiakov digitálnymi technológiami, pričom miera rozptýlenia je vo vzťahu s akademickými výsledkami aj psychickou pohodou žiakov. Dáta z prieskumu EÚ Kids online, ktorý bol realizovaný na vzorke 9-12 ročných detí, poukazujú, že čas strávený na internete mal pozitívnu koreláciu s emocionálnymi problémami, problémami s pozornosťou, depresívnou náladou a sociálnou fóbiou. Naopak negatívna korelácia – čím menší čas dieťa strávilo na internete – bola zistená v oblasti životnej spokojnosti, šťastia a pocitoch prijatia.

Prax zozbieraná od riaditeľov, digitálnych koordinátorov a učiteľov poukázala na pozitívne vplyvy zákazu mobilov na sociálny rozmer – budovanie vzťahov počas prestávok. Práve posilnenie budovania vzťahov je kľúčovým a najudržateľnejším nástrojom primárnej prevencie v oblasti duševného zdravia detí; zároveň má pozitívny vplyv na zmiernovanie dopadov pandémie COVID19 (obdobia sociálnej izolácie).

Zároveň však prax z regionálneho školstva poukazuje na to, že súčasná právna úprava kladie vyššie nároky na iniciatívu zo strany riaditeľov škôl a neposkytuje im jednoznačnú oporu pri implementácii zákazu. Jednoznačnosť a vymožitelnosť v prípade zákazu mobilných telefónov v školách je pritom súčasťou zahraničných úprav, ako aj odporúčaní UNESCO. Prax poukazuje na prípady, kedy napriek pozitívnym vplyvom zákazu mobilných telefónov, ktorý bol upravený len v školskom poriadku viedol k problematickým reakciám zo strany rodičov v dôsledku absencie právnej úpravy, pričom tieto situácie vytvárali dodatočnú záťaž pre vedenie škôl. Predkladaný návrh preto školám poskytuje oporu a zefektívňuje zákazy, ktoré sú už upravené v školských poriadkoch.

Úprava zároveň prináša výnimky, ktoré sú v súlade s princípmi inklúzie, s potrebou rozvoja digitálnych zručností a v súlade s vývinovou psychológiou.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením majú výnimku, na základe ktorej môžu využívať mobilné telefóny ako kompenzačné pomôcky (napr. monitorovanie stavu cukru v krvi v prípade diabetes mellitus).

K bodu 86

Cieľom ustanovenia je vytvoriť predpoklad k tomu, aby v školách a školských zariadeniach mohol pôsobiť sociálny pracovník ako nepedagogický zamestnanec.

K bodu 87

Cieľom úpravy je v nadväznosti na aplikačnú prax zdôrazniť aby školské poriadky boli vydávané v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania.

K bodu 88

Ide o úpravu, ktorá zjednoduší najmä cudzincom možnosť, aby mali primerane upravené podmienky pre vykonanie externého testovania, keďže na tento účel nebudú potrebovať

vyjadrenie príslušného zariadenia poradenstva a prevencie, že sú žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

K bodu 89 až 91

Cieľom úpravy je rozšíriť okruh evidovaných údajov o údaje, ktoré sa týkajú podporných opatrení na účel ich financovania, ako aj o ďalšie údaje na účel implementácie systému včasného varovania predčasného ukončenia školskej dochádzky a na analytické účely.

K bodu 92

Rozširuje sa účel, na ktorý ministerstvo školstva spracúva a poskytuje osobné údaje z centrálneho registra v rozsahu potrebnom na plnenie úloh podľa osobitných predpisov aj na analytické účely. Ministerstvo vykonáva vo všeobecnosti aj analytickú činnosť, pričom táto nie je výslovne uvedená v zákone.

K bodu 93

Legislatívno-technická úprava v nadväznosti na zavedenie legislatívnej skratky v § 28 ods. 4.

K bodu 94

Rozširuje sa okruh osôb, ktorým môže ministerstvo školstva poskytovať osobné údaje z centrálneho registra v rozsahu potrebnom na plnenie úloh podľa osobitných predpisov aj na priamo riadené organizácie ministerstva školstva na účely plnenia ich úloh. Cieľom úpravy je zjednodušenie administratívnych procesov, ktoré súvisia so získavaním osobných údajov o deťoch a žiakoch napr. v súvislosti s realizáciou národných projektov v oblasti vzdelávania. Údaje môže spracúvať ministerstvo a zákonom vymedzené právnické osoby. Priamo riadená organizácia vykonáva úlohy ministerstva na základe kontraktu, avšak ide o samostatnú právnickú osobu, ktorú nie je možné subsumovať pod žiadnu z aktuálne upravených právnických osôb, s ktorými je možné zdieľať údaje. Návrh nič nemení na tom, že údaje ostanú „vo sfére rezortu“.

Zároveň sa určuje, že ministerstvo školstva môže poskytovať osobné údaje z centrálneho registra aj ústredným orgánom štátnej správy a to na účely posilnenia medzirezortnej spolupráce pri riešení problémov spojených s migráciou.

K bodom 95 a 96

Legislatívno-technické úpravy

K bodom 97 a 98

Ide o zohľadnenie poznatkov z aplikačnej praxe a cieľmi elektronizácie verejnej správy pri zasielaní údajov do Centrálneho registra detí, žiakov a poslucháčov. Zároveň sa spresňuje zodpovednosť za zasielanie údajov do centrálneho registra.

K bodu 99

Úprava umožní, aby ministerstvo školstva mohlo získavať od Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny údaje potrebné pre plánovanie budovania kapacít materských škôl informácie o dopyte po predprimárnom vzdelávaní. Tieto informácie sú dôležité pre identifikovanie prioritných

oblastí pre plánovanie nových kapacít v súlade so strategickým cieľom rezortu školstva uvedenom v Národnom programe rozvoja výchova a vzdelávania, aby sa do roku 2030 vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve zúčastňovalo aspoň 96 % detí od 3 rokov do veku začatia povinnej školskej dochádzky. Uvedené údaje umožnia ministerstvu školstva vyhodnotiť efektivitu zákona č. 181/2023 Z. z., ktorý umožňuje rodičovský príspevok poberať aj z dôvodu neprijatia do spádovej materskej školy. Tieto údaje poskytnú informácie o dopyte po vzdelávaní v materských školách a aj možnosť zanalyzovať vplyv rozšíreného poberania rodičovského príspevku na zaškolenosť.

K bodu 100

V dôsledku prílevu odídencom do SR v súvislosti s vojnou na Ukrajine, sa v prechodnom období zavádza, za zákonom určených podmienok, povinnosť zákonných zástupcov – občanov Ukrajiny požiadať o zaradenie svojich detí na plnenie povinnej školskej dochádzky alebo na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania. Uvedenou prechodnou úpravou sa majú eliminovať negatívne dôsledky spojené s tým, že sa deti odídencom nevzdelávajú vo formálnom systéme.

K bodu 101

Hoci „návrh na vzdelávanie“ sa už nevydáva, je opodstatnené, aby ministerstvo školstva mohlo naďalej preskúmať „návrhy na vzdelávanie“ vydané na základe predpisov účinných do 31. augusta 2023. Dátum súvisí so skutočnosťou, že k tomuto dátumu bol uvedený typ dokumentácie vypustený v rámci novej vyhlášky o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii (č. 339/2023 Z. z.).

S cieľom vytvorenia predpokladov pre dobudovanie kapacít základných škôl sa upravuje prechodné obdobie vo vzťahu k zavedeniu zákazu vyučovania v popoludňajších hodinách. Do 31. augusta 2029 budú môcť organizovať vyučovanie aj v popoludňajších hodinách len základné školy, ktoré budú zapísané v registri v príslušnom registri, ktorý bude viesť ministerstvo školstva (nezapísané školy len do 31. augusta 2025), pričom podmienkou zápisu do tohto registra bude o. i., aby zriaďovateľ príslušnej základnej školy predložil dokumentáciu k ukončenému verejnému obstarávaniu na stavbu alebo na stavebné práce, prostredníctvom ktorých bude zabezpečené odstránenie školského vyučovania v popoludňajších hodinách.

K čl. VI

K bodu 1

Navrhuje sa upravenie definície dieťaťa, na ktoré vzniká nárok na rodičovský príspevok v prípade neprijatia tohto dieťaťa do materskej školy. Navrhuje sa definíciu dieťaťa naviazať priamo na právo na prijatie na predprimárne vzdelávanie. Právo na prijatie na predprimárne vzdelávanie sa uplatňuje v spádových materských školách a ak tak nie je možné urobiť, nasleduje ďalší zákonný postup určovania materskej školy, v ktorej sa právo na prijatie na predprimárne vzdelávanie uplatní. Vzhľadom na uvedené sa navrhuje tento mechanizmus zosúladiť s poskytovaním rodičovského príspevku.

K bodu 2

Legislatívno-technická úprava

K bodu 3

Navrhuje sa vymedzenie, kedy nárok na rodičovský príspevok v prípade neprijatia dieťaťa do materskej školy nevzniká. Navrhuje sa, aby nárok na rodičovský príspevok nevznikol v prípade, že oprávnená osoba nevyužila opravné prostriedky proti rozhodnutiu materskej školy o neprijatí dieťaťa. Súčasne sa navrhuje, aby nárok na rodičovský príspevok nevznikol ani v prípade, ak obec oprávnenej osobe oznámi materskú školu, v ktorej si dieťa môže uplatniť právo na prijatie na predprimárne vzdelávanie a oprávnená osoba do tejto materskej školy nepodá žiadosť o prijatie na predprimárne vzdelávanie.

K bodu 4

Navrhujú sa prechodné ustanovenie, ktorým sa upraví vznik nároku na rodičovský príspevok pre deti, ktoré neboli prijaté na predprimárne vzdelávanie na základe žiadosti o prijatie dieťaťa na predprimárne vzdelávanie podanej od 1. mája 2024 do 31. mája 2024. Pri týchto deťoch sa nárok na rodičovský príspevok posudzuje na základe tohto zákona účinného do 31. decembra 2024.

Ďalej sa navrhuje, aby nárok na rodičovský príspevok nevznikol ani v prípade, že sa právo na predprimárne vzdelávanie bude zabezpečovať v prechodnom období v iných priestoroch, ako je materská škola, určených zriaďovateľom materskej školy.

K čl. VII

Účelom úpravy je optimalizácia procesu určovania najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka v dennej forme štúdia v členení na jednotlivé študijné odbory alebo na jednotlivé učebné odbory. Najvyšší počet žiakov bude navrhovať ministerstvo školstva a konečné počty určí samosprávny kraj.

K čl. VIII

Účinnosť čl. I sa navrhuje 15. novembra 2024 v nadväznosti na potrebu zabezpečiť podľa novej právnej úpravy technické procesy súvisiace so zmenou financovania materských škôl ešte pred 1. januárom 2025, najmä zber údajov.

Ustanovenie, ktoré sa týka zavedenia štandardov, podľa ktorých sa postupuje pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní nadobudne účinnosť 15. novembra 2024 z dôvodu plnenia záväzkov z Plánu obnovy a odolnosti SR.

Účinnosť zníženia percenta podielu obcí na výnose dane z príjmov fyzických osôb od 1. januára 2025 umožňuje použiť novelizované znenie pre rozdelenie a poukazovanie podielu obcí na dani z príjmu fyzických osôb už od začiatku roka 2025.

Nastavenie účinnosti vypustenia ustanovení, ktoré sa týkajú kontroly vynakladania prostriedkov z podielových daní na predprimárne vzdelávanie je od 1. januára 2026 z dôvodu, že v roku 2024 sú materské školy ešte financované z podielových daní a z hľadiska záväzkov z Plánu obnovy a odolnosti je potrebné, aby sa ešte v roku 2025 uplatňoval príslušný kontrolný mechanizmus vo vzťahu k ich vynakladaniu.

Nastavenie účinnosti zmeny § 28 ods. 4 a 5 zákona č. 245/2008 Z. z. vychádza z potreby uľahčiť prechod na nový spôsob financovania materských škôl.

Nastavenie účinnosti úpravy predčasného ukončenia školskej dochádzky a súvisiacej úpravy systému včasného varovania pred predčasným ukončením školskej dochádzky - od 1. septembra 2028, súvisí s potrebou vytvorenia dostatočného časového priestoru pre implementáciu uvedených úprav.